ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН ХАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ

Улуғнор тумани

2024 йил 23 июль

Судья: Ш.Абдухаликов

Бўстон туманлараро иқтисодий судининг судьяси Ш.Абдухаликовнинг раислигида, судья ёрдамчиси Ф.Турғуновнинг котиблигида, даъвогар Улуғнор туман прокурори "Асакатекстил" масъулияти чекланган жамиятининг манфаатида жавобгар "Азизов Одилжон ери" фермер хўжалигига нисбатан такдим этган даъво аризасини Улуғнор туман прокурори ёрдамчиси С.Солимухаммаджонов, даъвогар вакили Ф.Гаппорова (23.07.2024 йилдаги 281-сонли ишочнома асосида), даъвогар вакили Б.Мамажонов (23.07.2024 йилдаги 282-сонли ишончнома асосида)нинг иштирокида Улуғнор туман ҳокимлиги биносида ўтказилган очиқ сайёр суд мажлисида кўриб чиқиб, қуйидагиларни

аниклади:

Улуғнор туман прокурори (кейинги ўринларда матнда "Прокуратура" деб юритилади) судга "Асакатекстил" масъулияти чекланган жамияти (кейинги ўринларда матнда "Даъвогар" деб юритилади) манфаатида даъво ариза билан мурожаат қилиб, "Азизов Одилжон ери" фермер хўжалиги (кейинги ўринларда матнда "Жавобгар" деб атлади) дан 24 896 919 сўм асосий қарзни удиришни сўраган.

Суднинг ажрими билан ишга Андижон вилоят қишлоқ хўжалиги бошқармаси мустақил талаблар билан арз қилмайдиган 3-шахс сифатида жалб қилинган.

Суд мажлисида Улуғнор туман прокурори ёрдамчиси даъвони қувватлаб, даъво аризани қаноатлантиришни сўради.

Суд мажлисида даъвогар вакиллари кўрсатма бериб, даъвони кувватлаб, жавобгар билан тузилган шартномага асосан даъвогар томонидан фермер хўжалигида пахта хосилини харид килиш бўйича аванс (бўнак) маблағ ажратилганлигини, амалга оширилган молиялаштириш ишлари амалга оширилган тўловлар бўйича банк айланмалари кўчирмалари билан ўз тасдиғини топишини, шартномага асосан жавобгар пахта хом ашёси топшириш мажбуриятини олганлигини, жавобгарга пахта хом ашёси топшириш бўйича 49 036 618,30 сўмлик аванс, уруғлик чигит, дизель ёкилғи, минерал ўғит, трикотаж махсулотлари берилганлигини, жавобгар томонидан 24 094 000 сўмлик 3442 кг пахта хомашёси топширилганлигини, ташиш хизмати 45 701 сўмни ташкил этишини, хозирда жавобгарнинг асосий қарздорлиги 24 896 919

сўми ташкил этишини билдириб, жавобгардан даъвогар фойдасига 24 896 919 сўм асосий қарзни ундиришни сўради.

Жавобгар ва ишга мустақил талаблар билан арз қилмайдиган 3-шахс сифатида жалб қилинган Андижон вилоят қишлоқ хўжалиги бошқармаси суд мажлиси вақти ва жойи тўғрисида белгиланган тартибда хабардор этилган. Бироқ уларнинг вакиллари суд мажлисига келмади ва низо юзасидан эътирозларини билдирмади.

Ўзбекистон Республикаси иқтисодий процессуал кодекси (кейинги ўринларда матнда "ИПК" деб аталади) 128, 170-моддаси талабларига кўра, ишни жавобгар ва Андижон вилоят қишлоқ хўжалиги бошқармаси вакили иштирокисиз кўришни лозим топади.

Суд ишдаги мавжуд хужжатларни ўрганиб чиқиб, даъвогар вакилларининг тушунтиришларини тинглаб, куйидаги асосларга кўра даъво талабини қаноатлантиришни лозим топади.

Ишдаги мавжуд хужжатлардан аниқланишича, даъвогар ва жавобгар ўртасида 2023 йил 16 февралда 131-сонли пахта хом ашёси харид қилиш бўйича шартнома (кейинги ўринларда матнда "Шартнома" деб юритилади) тузилган.

Бироқ шартномада жавобгар даъвогарга қанча миқдорда пахта хом ашёси етказиб бериши лозимлиги кўрсатилмаган.

Даъвогар томонидан жавобгарга иш ҳақи, дизель ёқилғиси, минерал ўғит, уруғлик чигит ва трикотаж махсулотлари билан жами харажат 49 036 618,30 сўмни ташкил этади.

2023 йил 30 ноябрдаги 11-сонли хисобварақ-фактура билан 24 094 000 сўмлик 3442 кг пахта хом ашёси топширган, ташиш хизмати 45 701 сўмни ташкил этади.

Даъвогар судга жавобгар томонидан пахта етиштириш учун етказиб берилган махсулот ва тўловларни қоплаш чораси кўрилмаганлиги натижасида вужудга келганлиги важи билан 24 896 919 сўм асосий қарз ундириш юзасидан даъво ариза билан мурожаат қилган.

Шартноманинг 2.2-бандида хўжалик шартномавий мажбуриятлар бажарилмаган ҳолатларда ҳаридорга тўланган маблағлар бўйича қарздорликни қоплаб бериш мажбуриятини олган.

Даъвогар даъво аризасида 24 896 919 сўм асосий қарздорликни ундиришни сўраган.

Иш хужжатларига кўра, жавобгарга жами 49 036 618,30 сўм микдорида уруғлик чигит, минерал ўғит, кимёвий восита, трикотаж маҳсулоти, иш ҳақи учун аванс берилган. Жавобгар томонидан даъвогарга етарли микдорда маҳсулот топширилмаган.

Бунинг натижасида даъвогар томонидан берилган ҳамда амалга оширилган тўловларини тўлик ундириб олиш имкони мавжуд бўлмаган ҳолда 24 896 919 сўм қарздорлик вужудга келган.

Даъвогар мавжуд қарздорликни ихтиёрий тўлаб бериш юзасидан почта алоқа хизмати орқали талабномани жавобгарга юборган, бироқ талабнома жавобгар томонидан оқибатсиз қолдирилган.

Мавжуд қарздорликни мавжудлиги ишдаги мавжуд ҳисобварақ-фактура, солиштирма далолатнома ва бошқа ҳужжатлар билан ўз тасдиғини топади.

Зеро, Ўзбекистон Республикаси Фукаролик Кодекси (кейинги ўринларда матнда "ФК" деб юритилади) 8, 234-моддасига кўра мажбуриятлар шартномадан, зиён етказиш натижасида ҳамда ушбу Кодексда кўрсатилган бошқа асослардан келиб чиқади.

ФКнинг 466-моддасига кўра, қишлоқ хўжалиги махсулотини етиштирувчи ўстирилган (ишлаб чиқарилган) қишлоқ хўжалиги махсулотини тайёрловчига контрактация шартномасида назарда тутилган микдор ва ассортиментда топшириши шарт.

Юқоридагиларга асосан суд 24 896 919 сўм асосий қарздорликни ундиришни лозим топади.

Шунингдек, суд ишни кўриб чикиш якунлари бўйича суд харажатларини ундириш масаласини мухокама қилиб, жавобгар хисобидан даъвогар фойдасига олдиндан тўланган 34 000 сўм харажатини, жавобгардан почта қаноатлантирилган даъво талабларига мутаносиб равишда Республика бюджетига давлат божи ундиришни лозим топади.

Зеро, ИПКнинг 118-моддасига кўра, суд харажатлари ишда иштирок этувчи шахсларнинг қаноатлантирилган даъво талаблари микдорига мутаносиб равишда уларнинг зиммасига юклатилади.

Бинобарин суд, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 118, 128, 170, 176-179, 180-моддаларини қўллаб,

карор килади:

Даъво аризаси қаноатлантирилсин.

"Азизов Одилжон ери" фермер хўжалиги хисобидан:

- "Асакатекстил" масъулияти чекланган жамияти фойдасига 24 896 919 сўм асосий қарз ва 34 000 сўм почта харажати;
  - Республика бюджетига 497 938,38 сўм давлат божи ундирилсин.

Хал қилув қарори қонуний кучга киргандан сўнг ижро варақаси берилсин.

 Хал қилув қароридан норози томон Андижон вилоят судининг иқтисодий ишлар буйича судлов хайъатига бир ойтик муддат ичида апелляция тартибида шикоят бериши (протест ; хал қилув қарори қонуний кучга кирган кундан эътиборан о. ; сация тартибида шикоят бериши (протест келтириши) мумк

Раислик қилувчи

Ш.Абдухаликов